2020 m. gruodžio 17 d., ketvirtadienis

P9_TA(2020)0373

Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo

2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (2020/2767(RSP))

(2021/C 445/13)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 165 ir 166 straipsnius,

— atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 14 straipsnį dėl teisės į mokslą,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslus, ypač į 4 tikslą ir atitinkamus jo uždavinius,

— atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, kurį 2017 m. lapkričio mėn. paskelbė Taryba, Parlamentas ir Komisija, ypač į jo 1 principą dėl švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą ir 4 principą dėl aktyvaus užimtumo rėmimo,

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (COM(2020)0275) ir į pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0123),

— atsižvelgdamas į 2017 m. spalio mėn. Komisijos ataskaitą *Mapping of VET graduate tracking measures in EU Member States* (liet. „Profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų karjeros stebėsenos priemonių planavimas ES valstybėse narėse“),

— atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) sukūrimo ([1]),

— atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) sukūrimo ([2]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl kovos su COVID-19 krize švietimo ir mokymo srityje,

— atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rezoliuciją dėl tolesnio Europos švietimo erdvės plėtojimo siekiant remti į ateitį orientuotas švietimo ir mokymo sistemas ([3]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos ([4]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą dėl Europos įgūdžių darbotvarkės, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio teisingumo ir atsparumo (COM(2020)0274), ir į prie jo pridedamus Komisijos tarnybų darbinius dokumentus (SWD(2020)0121) ir (SWD(2020)0122),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo užimtumo rėmimas. Tiltas jaunai kartai į darbo rinką“ (COM(2020)0276),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“, kuria pakeičiama 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo (COM(2020)0277),

([1]) OL C 155, 2009 7 8, p. 1.
([2]) OL C 155, 2009 7 8, p. 11.
([3]) OL C 389, 2019 11 18, p. 1.
([4]) OL C 153, 2018 5 2, p. 1.

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m. (COM(2020)0625) ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0212),

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020)0624) ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0209),

— atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 17 d. Komisijos komunikatą dėl skaitmeninio švietimo veiksmų plano (COM(2018)0022),

— atsižvelgdamas į Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje politikos programą („ET 2020“),

— atsižvelgdamas į europinę asmeninių, socialinių ir mokymosi mokytis gebėjimų sistemą („LifeComp“),

— atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 15 d. Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) apibendrinamąją ataskaitą „Kaip Europos šalyse valdomos pameistrystės programos reaguojant į COVID-19 krizę?“, pagrįstą CEDEFOP pameistrystės ekspertų bendruomenės pateikta informacija,

— atsižvelgdamas į 2020 m. CEDEFOP ataskaitą „Profesinis rengimas ir mokymas Europoje 1995–2035 m. Europos profesinio rengimo ir mokymo 21-ajame amžiuje scenarijai“,

— atsižvelgdamas į septynių CEDEFOP tyrimo ataskaitų rinkinį „Kintantis profesinio rengimo ir mokymo pobūdis ir vaidmuo Europoje“,

— atsižvelgdamas į 2013 m. CEDEFOP leidinį „Profesinio rengimo ir mokymo Europoje nauda žmonėms, organizacijoms ir šalims“,

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją dėl iniciatyvos „Jaunimo garantijos“ ([5]),

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl švietimo modernizavimo ([6]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl naujos Europos įgūdžių darbotvarkės ([7]),

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl įgūdžių ugdymo politikos kovai su jaunimo nedarbu ([8]),

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 12 d. rezoliuciją „Programa „Erasmus+“ ir kitos priemonės judumui skatinti profesinio rengimo ir mokymo srityje. Mokymosi visą gyvenimą požiūris“ ([9]),

— atsižvelgdamas į savo 2011 m. birželio 8 d. rezoliuciją dėl Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje, siekiant paremti strategiją „Europa 2020“ ([10]),

— atsižvelgdamas į savo 2008 m. gegužės 20 d. teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, panaikinančio Tarybos sprendimą 85/368/EEB dėl Europos bendrijos valstybių narių profesinio mokymo kvalifikacijų palyginamumo ([11]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tyrimą „Profesinis mokymas krizės metu: Atsparių profesinio rengimo ir mokymo sistemų pagrindų kūrimas“,

---

([5]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0267.
([6]) OL C 28, 2020 1 27, p. 8.
([7]) OL C 337, 2018 9 20, p. 135.
([8]) OL C 11, 2018 1 12, p. 44.
([9]) OL C 58, 2018 2 15, p. 65.
([10]) OL C 380 E, 2012 12 11, p. 67.
([11]) OL C 279 E, 2009 11 19, p. 119.

2020 m. gruodžio 17 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į klausimus Tarybai ir Komisijai dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (O-000068/2020 – B9-0027/2020 ir O-000069/2020 – B9-0028/2020),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi profesinis rengimas ir mokymas yra esminė Europos švietimo ir mokymosi visą gyvenimą sistemų dalis, suteikianti jaunimui ir suaugusiesiems užimtumui reikalingų žinių, praktinės patirties, įgūdžių ir gebėjimų; kadangi Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose mokosi apytikriai pusė vidurinį išsilavinimą įgyjančių asmenų; kadangi profesinis rengimas ir mokymas gali būti labai svarbūs sprendžiant uždavinius, kuriuos kelia spartėjančios makroekonomikos tendencijos ir būsima pertvarka, ir gali atlikti esminį vaidmenį užpildant didėjančias įgūdžių spragas ES darbo rinkoje;

B. kadangi, CEDEFOP duomenimis, maždaug du trečdaliai europiečių (68 proc.) mano, kad profesinio rengimo vidurinio ugdymo etapu įvaizdis jų šalyje yra teigiamas, o kiek mažiau nei ketvirtadalis (23 proc.) teigia, kad šis įvaizdis yra neigiamas ([12]);

C. kadangi švietimas ir mokymas taip pat turi svarbią reikšmę integruojant žmones į visuomenę ir skatinant dalyvavimą politiniame procese, taip padedant kurti įtrauktį, taip pat ugdyti demokratinį ir aktyvų pilietiškumą;

D. kadangi profesinis rengimas ir mokymas gali padėti gerinti besimokančių asmenų ir darbuotojų profesinį tobulėjimą, įmonės veiklos rezultatus, konkurencingumą, mokslinius tyrimus ir inovacijas ir yra pagrindinis sėkmingos užimtumo ir socialinės politikos aspektas;

E. kadangi profesinis rengimas ir mokymas Europoje labai smarkiai skiriasi ir nėra vienodai patrauklus visiems besimokantiems asmenims; kadangi nacionalinės sistemos ir iniciatyvos turi būti labiau suderinamos ir tarpusavyje susijusios ES lygmeniu; kadangi Komisija ir ES politika gali atlikti svarbų vaidmenį remiant ir koordinuojant valstybių narių veiksmus profesinio rengimo ir mokymo srityje ES lygmeniu; kadangi tarpvalstybinių ir nacionalinių profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų tinklų ir partneryščių vaidmuo yra labai svarbus skleidžiant informaciją apie profesinio rengimo ir mokymo politikos darbotvarkę ir geriausią ES patirtį;

F. kadangi pirminis profesinis rengimas ir mokymas nebėra laikomas tik profesinio mokymo kryptimi, tai ir alternatyvus būdas įgyti aukštąjį išsilavinimą, nes turi daug aukštojo mokslo elementų, o galiausiai po jo galima įgyti tretinio lygio – universitetinį – išsilavinimą; kadangi šalyse, kuriose yra nusistovėjusi dvejopa sistema, profesinis mokymas visada apėmė praktinės patirties darbo vietoje derinimą su akademinėmis studijomis klasėje;

G. kadangi tęstinis profesinis rengimas ir mokymas yra labai svarbus siekiant socialinių ir ekonominių ES tikslų; kadangi tęstinis profesinis rengimas ir mokymas gerina suaugusiųjų dalyvavimą mokymesi visą gyvenimą, stiprina jų įsidarbinimo galimybes ir didina užimtumą Europoje;

H. kadangi Europos profesinio mokymo sistemose susiduriama su svarbiais uždaviniais; kadangi šioms sistemoms reikalingas gebėjimas prisitaikyti prie sparčiai plėtojamos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, technologinės pažangos, profesinių pokyčių ir perėjimo prie labiau kvalifikuotų darbo vietų, kintančių darbo rinkos poreikių, dabartinio įgūdžių trūkumo pašalinimo ir būtinybės išvengti šio trūkumo ateityje, naujų verslo modelių, naujų darbo organizavimo formų, demografinių tendencijų, sanglaudos ir infrastruktūros plėtros; kadangi valstybės narės ir ES institucijos turi dėti daugiau pastangų ir didinti paramą, siekiant sudaryti kuo geresnes profesinio rengimo ir mokymo sąlygas, kad būtų galima sparčiai prisitaikyti prie šių uždavinių ir įgūdžių poreikių darbo rinkoje;

I. kadangi šalyse, kuriose yra gerai parengtos profesinio mokymo programos, lengviau išvengti jaunimo nedarbo net krizės metu; kadangi, remiantis Darbo ekonomikos instituto IZA analize, šalys, turinčios dvejopą profesinio mokymo sistemą, lengviau įveikė 2008 m. ekonomikos krizę ir kovojo su jos padariniais jauniems žmonėms darbo rinkoje; kadangi tuo metu jaunimo nedarbo lygis šalyse, kuriose nėra dvejopos profesinio rengimo ir mokymo sistemos, labai padidėjo ([13]);

([12]) CEDEFOP, *European public opinion survey on vocational education and training* (liet. „Europos viešosios nuomonės apie profesinį rengimą ir mokymą tyrimas“), 2017 m.

([13]) W. Eichhorst, *Does vocational training help young people find a (good) job?* (liet. „Ar profesinis mokymas padeda jaunimui rasti (gerą) darbą?“), Darbo ekonomikos institutas IZA.

J. kadangi, nepaisant pastangų sukurti suderintą Europos kvalifikacijų sandarą ir plėtoti nacionalinę kvalifikacijų sandarą, daugeliui mobiliųjų darbuotojų ES sunku pasiekti, kad būtų pripažinti jų įgūdžiai ir mokymas, bei rasti lygiavertį darbą kitose valstybėse narėse;

K. kadangi dvejopoje sistemoje paprastai nėra numatyta galimybė tęsti švietimo procesą visais lygmenimis; kadangi dvejopa sistema turi būti lanksti ir gebėti reaguoti į pokyčius darbo rinkoje ir naujo pobūdžio, taip pat dar nežinomą darbą;

L. kadangi užsienio darbdavių vykdoma mokomoji praktika ir profesinis mokymas pagal programą „Erasmus+“ daro didelį poveikį remiant profesinių ir techninių mokyklų mokinius ir absolventus, siekiant padėti jiems įsidarbinti ir įgyti darbo rinkoje reikalingų įgūdžių, įskaitant kalbos, profesinės kalbos ir socialinius įgūdžius;

M. kadangi dėl COVID-19 pandemijos profesinio rengimo ir mokymo veiklai, taip pat bendrajam lavinimui apskritai teko didelė našta, nes nutrūko ugdymas tiek darbo vietose, tiek klasėse; kadangi pandemija ypač trikdė mokymąsi darbo vietoje, įskaitant pameistrystės ir mokymo programas, kuriose dažnai gerokai mažėjo lankomumas, pasiūlymų ir naujų mokinių skaičius; kadangi COVID-19 krizės padariniai taip pat suteikia galimybę imtis esminių skaitmeninių ir technologinių pokyčių profesinio rengimo ir mokymo srityje, kurie, kai įmanoma, gali panaikinti fizines kliūtis ir žymiai padidinti profesinio rengimo ir mokymo pasiekiamumą bei jo poveikį siekiant norimų rezultatų;

N. kadangi daugelyje sektorių įmonių uždarymas ir sutrumpintas darbo laikas daro didelį poveikį pameistrystės mokymams;

O. kadangi tikėtina, kad jaunimas neproporcingai nukentės nuo ekonomikos krizės, kurią sukėlė COVID-19 pandemija, padarinių, turint omenyje nedarbą; kadangi 2020 m. rugpjūčio mėn. jaunimo nedarbas, kuris ankstesniais mėnesiais sparčiai augo, ES siekė 17,6 proc., o euro zonoje – 18,1 proc. (palyginti su atitinkamai 14,1 proc. ir 15,4 proc. 2019 m. rugpjūčio mėn.), taip pat kadangi tikimasi, kad jis artimiausiu metu dar labiau didės ir kad daugelis jaunuolių toliau dirbs mažų garantijų darbą ir nestandartinėse darbo vietose arba užsiims tokia veikla, likdami be pakankamos socialinės apsaugos; kadangi ES turi nustatyti jaunimo ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo nedarbą vienu iš svarbiausių politinių prioritetų, kad būtų išvengta kitos „prarastosios kartos“ formavimosi dėl dabartinės krizės, kuri taip pat turės žalingą poveikį milijonų jaunuolių psichinei sveikatai ir gyvenimui; kadangi profesinis rengimas ir mokymas yra pagrindinis veiksnys, padedantis parengti besimokančius asmenis dalyvauti demokratinėje visuomenėje ir sėkmingai įsilieti į darbo rinką bei joje dalyvauti;

P. kadangi dėl COVID-19 pandemijos pastaruoju metu vykusių socialinių ir ekonominių pokyčių ir kilusios krizės padidėjo socialinė nelygybė ir išryškėjo poreikis užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo sistemos būtų ne tik veiksmingesnės, bet ir prieinamesnės bei įtraukesnės pažeidžiamoms grupėms ir žmonėms, gyvenantiems kaimo ar atokiose vietovėse; kadangi labai svarbu suteikti vienodas galimybes visiems; kadangi labai svarbu užtikrinti galimybę naudotis kompiuteriais, plačiajuosčiu ryšiu, skaitmenine pagalba ir kitomis technologinėmis mokymosi priemonėmis ne tik profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjams, bet ir besimokantiems asmenims, kad būtų galima išvengti vis didėjančios nelygybės ir užtikrinti, kad nė vienas pilietis nebūtų paliktas nuošalyje;

Q. kadangi 60 mln. suaugusiųjų ES turi žemą kvalifikaciją; kadangi, remiantis CEDEFOP duomenimis, ES yra 128 mln. suaugusiųjų, kurie turi žemo lygio išsilavinimą, menkus skaitmeninius ar pažinimo įgūdžius arba kurie turi vidutinio arba aukšto lygio išsilavinimą, tačiau jiems kyla grėsmė, kad jie praras šiuos įgūdžius ir kad jų įgūdžiai pasens, todėl jie turi kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti; kadangi gerai parengtos ir įtraukios profesinio rengimo ir mokymo sistemos yra strategiškai svarbios siekiant padidinti visų besimokančių asmenų gebėjimus ir įgūdžius bei remti galimybes gauti kokybišką darbą;

R. kadangi 2017 m. profesinėse programose dalyvavo 4,3 proc. pagrindinio ugdymo mokyklų mokinių ES, kai tarp vidurinio ugdymo mokyklų mokinių ši dalis siekė 47,8 proc., o tarp profesinio mokymo turint vidurinį išsilavinimą programų dalyvių – 92 proc.; kadangi 2017 m. 46,7 proc. visų vidurinio ugdymo mokyklų profesinių programų absolventų ES buvo moterys ([14]);

([14]) Eurostatas, *Vocational education and training statistics* (liet. Profesinio rengimo ir mokymo statistika), duomenys gauti 2020 m. rugsėjo mėn.

2020 m. gruodžio 17 d., ketvirtadienis

S. kadangi profesinio rengimo ir mokymo, kaip ir švietimo srityje, COVID-19 krizė išryškino kai kuriuos nuotolinio mokymosi uždavinius ir apribojimus techninėse ir su turiniu susijusiose srityse;

T. kadangi dėl nuotolinio mokymosi didėja mokymosi programos nebaigusių pažeidžiamų asmenų skaičius ir dėl to jis turi išlikti įprastą mokymąsi papildančia, o ne pakeičiančia priemone;

U. kadangi nėra suderintos profesinio rengimo ir mokymo mikrokredencialų apibrėžties ir bendro supratimo ES lygmeniu; kadangi mikrokredencialai turėtų būti suprantami kaip papildantys visapusiškas kvalifikacijas ir turėtų būti pripažinti reikšmingų ir kokybiškų pasiekimų įrodymu, remiantis švietimo vykdymo būdo, vertinimo procedūros ir trukmės standartais;

V. kadangi 2015 m. beveik trečdalis (30,5 proc.) visų įmonių, kuriose dirba dešimt ar daugiau darbuotojų ir kurios veikė 28 ES valstybių verslo ekonomikoje, teikė pirminį profesinį rengimą ir mokymą, nors ši dalis valstybėse narėse labai skyrėsi ([15]);

W. kadangi 2015 m. 72,6 proc. įmonių, kuriose dirba dešimt ar daugiau darbuotojų, 28 ES valstybėse narėse teikė tęstinį profesinį rengimą ir mokymą savo darbuotojams; kadangi ši dalis padidėjo, lyginant 2005 ir 2010 m., kai šios dalys atitinkamai sudarė 59,7 proc. ir 65,7 proc. ([16]);

X. kadangi pirminio profesinio rengimo ir mokymo bei tęstinio profesinio rengimo ir mokymo poveikis darbo rinkos rezultatams dažnai atspindi tiesioginį ar netiesioginį bendrą individualų poveikį našumui; kadangi pagrindiniai šalių pabrėžti rezultatai yra didesnis dalyvavimas darbo rinkoje, mažesnis nedarbas, galimybė įgyti kvalifikaciją visų kategorijų darbuotojams, kurie anksčiau neturėjo jokios kvalifikacijos, ir galimybė siekti profesinės karjeros; kadangi mokydamiesi visą gyvenimą asmenys gali pagerinti savo darbo galimybes ir įgyti aukštesnę kvalifikaciją, o tai lemia didesnį atlyginimą ir didesnius ekonominius ir socialinius rezultatus, pvz., ekonominį savarankiškumą, taip pat didesnę psichologinę gerovę ([17]);

Y. kadangi pirminis ir tęstinis profesinis rengimas ir mokymas daro tiesioginį poveikį kartų kaitai ir šeimų padėčiai;

Z. kadangi pirminis ir tęstinis profesinis rengimas ir mokymas padeda įmonėms tapti veiksmingesnėms ir užtikrina veiksmingesnį inovacijų diegimą;

1. pabrėžia, kad profesinis rengimas ir mokymas, ypač sutelkiant dėmesį į praktiką ir mokymąsi darbo vietoje, atlieka svarbų vaidmenį darbo rinkoje, kuri yra orientuota į teisingą pertvarką ir nuolatinius pokyčius; pabrėžia, kad profesinis rengimas ir mokymas, jeigu jis yra orientuotas į kokybę, gali suteikti tinkamų ir kokybiškų žinių, įgūdžių ir gebėjimų visais lygmenimis visų dydžių ir sektorių įmonėse, taip pat asmenims, besimokantiems pagal pirminio ir tęstinio mokymo programas, pritaikytas prie jų individualių poreikių; pabrėžia, kad profesinis rengimas ir mokymas yra svarbus užpildant įgūdžių spragas ES darbo rinkoje, suteikiant jauniems besimokantiems asmenims įgūdžių, kurių jiems reikia įsidarbinant, taip pat keliant darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuojant, kad šie darbuotojai galėtų priderinti savo gebėjimus prie darbdavių poreikių, o tai ypač svarbu MVĮ ir naujoms investicijoms į ekonomiką; be to, pabrėžia, kad būtina ugdyti asmeninio tobulėjimo įgūdžius, kurie padėtų asmenims tobulėti asmeniniu ir profesiniu požiūriu, siekiant kuo labiau išnaudoti jų galimybes;

2. ragina derinti profesinį rengimą ir mokymą su formaliojo ir tradicinio švietimo sistemomis ir integruoti jį kaip politikos sritį į visą švietimo politiką ES ir valstybių narių lygmeniu, kad jis neliktų antrame plane arba nebūtų laikomas tik antriniu prioritetu; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad profesinis rengimas ir mokymas bei klasikinis švietimas vienas kitą papildytų ir jiems būtų teikiamas vienodas prioritetas;

3. be to, primena, kad svarbu skatinti požiūrį į profesinį rengimą ir mokymą kaip į pagrindinę integracijos ir įtraukties skatinimo priemonę siekiant darnesnės visuomenės;

4. pabrėžia, kad būtina skubiai modernizuoti ir gerokai išplėsti profesinio rengimo ir mokymo politiką, kad ji taptų įtraukesnė, prieinamesnė, atsparesnė, patrauklesnė ir veiksmingesnė remiant sąžiningą užimtumą, žmogiškojo kapitalo plėtrą ir aktyvų dalyvavimą visuomenėje; mano, kad profesinio rengimo ir mokymo politika turėtų suteikti žmonėms gerų

([15]) Eurostatas, *Vocational education and training statistics* (liet. Profesinio rengimo ir mokymo statistika), duomenys gauti 2020 m. rugsėjo mėn.

([16]) Eurostatas, *Vocational education and training statistics* (liet. Profesinio rengimo ir mokymo statistika), duomenys gauti 2020 m. rugsėjo mėn.

([17]) CEDEFOP, *The benefits of vocational education and training* (liet. „Profesinio rengimo ir mokymo nauda“), 2011 m.

pagrindinių įgūdžių ir bendrųjų gebėjimų, kad jie galėtų prisitaikyti prie dabartinių ir būsimų socialinių, ekonominių ir darbo rinkos pokyčių, skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos teikiamų galimybių ir keliamų uždavinių, taip pat visų kitų makroekonominių tendencijų, ir turėtų atitikti Europos žaliojo kurso tikslus; pabrėžia, kad profesinio rengimo ir mokymo politikai tenka pagrindinis vaidmuo keliant visų darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuojant, kad jie galėtų lengviau prisitaikyti prie šių esminių pokyčių;

5. primena, kad profesiniu rengimu ir mokymu prisidedama prie konkurencingumo ir socialinės sanglaudos; pabrėžia, kad būtina didinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą ir įgūdžius bei sukurti įgūdžių, susijusių su profesiniu gyvenimu, bazę;

6. primena, kad dėl ribojimo priemonių, kurių imtasi siekiant sustabdyti COVID-19 pandemijos plitimą, Europos profesinio rengimo ir mokymo sistemos patyrė rimtų sunkumų, o besimokantys asmenys atsidūrė nepalankioje padėtyje; pabrėžia, kad profesinio rengimo ir mokymo trikdžiai padidina jau esančią nelygybę švietimo srityje, nes sumažėja galimybės daugeliui pažeidžiamiausių visuomenės narių, kuriuos reikia remti vykdant tvarias investicijas ir taikant veiksmingas nefinansines priemones šiame sektoriuje; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama vienodoms galimybėms gauti kokybiškas profesinio rengimo ir mokymo paslaugas užtikrinti, be kita ko, atokiose ar kaimo vietovėse, kur nuotolinis mokymasis gali būti ribotas dėl nepakankamos interneto ryšio aprėpties;

7. pabrėžia, kad labai svarbu teikti būtinas finansines priemones, techninę pagalbą ir rekomendacijas, kad profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjai, mokytojai, instruktoriai ir mokiniai galėtų naudotis skaitmeniniais prietaisais ir el. mokymosi sprendimais; ragina valstybes nares skatinti lanksčius švietimo modelius ir paramą nuotoliniu būdu besimokantiems asmenims, naudojantis tokiomis priemonėmis kaip e. ištekliai, e. medžiaga, nemokamas mokymas internete ir, svarbiausia, įranga ir plačiajuostis internetas visoms mokykloms ir namų ūkiams; pabrėžia, kad valdžios institucijos turėtų skirti ypač daug dėmesio sprendimams, skirtiems namų ūkiams, neturintiems galimybės naudotis kompiuteriais ir geru plačiajuosčiu ryšiu, ir skatinti įgyvendinti šiuos sprendimus, kad būtų išvengta skaitmeninės atskirties ir nelygybės didėjimo švietimo sektoriuje, kuriame yra daug nepalankioje padėtyje esančių mokinių;

8. baiminasi, kad kitą rudenį smarkiai sumažės pameistrystės mokymo vietų skaičius, atsižvelgiant į galimai dėl COVID-19 krizės sumažėjusią mokymo veiklą daugelyje sektorių; pabrėžia, kad dėl tokio nepakankamo mokymo galimybių jaunimui vidutinės trukmės laikotarpiu kai kuriose srityse taip pat gali padidėti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas; ragina valstybes nares ir regionus apsvarstyti, kaip būtų galima tikslingai išplėsti alternatyvų mokymą viršesniu nei įmonės lygmeniu, kad būtų panaikintas didėjantis pameistrystės mokymo vietų trūkumas;

9. ragina nustatyti kokybės garantiją užtikrinant, kad asmenys, kurie mokymo ir (arba) švietimo programą baigė per COVID-19 krizę, galėtų (iš naujo) lankyti į stažuotės arba pameistrystės programą įtrauktus kursus net ir įgiję laipsnį ir (arba) užbaigę savo stažuotės arba pameistrystės programą, kuri tuo metu, kai buvo taikomos kovos su COVID-19 priemonės, galbūt turėjo būti atšaukta, sutrumpinta ar kitaip apribota, kad būtų galima užpildyti visas tokių asmenų mokymo spragas;

10. palankiai vertina pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo; pritaria bendriesiems pasiūlymo tikslams modernizuoti ES profesinio mokymo politiką ir patvirtinti esminį profesinio mokymo vaidmenį mokymosi visą gyvenimą tęstinumui ir sparčiai prisitaikant prie greitai kintančios darbo rinkos; palankiai vertina pastangas supaprastinti profesinio mokymo valdymą, parengti tarptautinimo strategiją ir užtikrinti daugiau Europos bendradarbiavimo ir judumo galimybių besimokantiems asmenims bei mokytojams; Pabrėžia lemiamą visų rūšių darbuotojų įgūdžių vaidmenį pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;

11. palankiai vertina pasiūlyme numatytus kiekybinius tikslus, visų pirma tikslą iki 2025 m. pasiekti, kad įsidarbinusių absolventų dalis būtų bent 82 proc., 60 proc. profesinio mokymo programas baigusių absolventų profesinio mokymo metu dalyvautų mokyme darbo vietoje ir 8 proc. profesinio rengimo ir mokymo įstaigose besimokančių asmenų naudotųsi judumo užsienyje mokymosi tikslais galimybėmis; ragina valstybes nares skatinti įvairius mokymosi būdus, įskaitant mokymąsi darbo vietoje; primena, kad konkretūs uždaviniai gali padėti valstybėms narėms nustatyti tikslus ir užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo politika būtų įtraukesnė ir labiau pritaikyta prie darbo rinkos poreikių; ragina Komisiją kas penkerius metus teikti rekomendacijos įgyvendinimo ataskaitą Parlamentui ir Tarybai;

2020 m. gruodžio 17 d., ketvirtadienis

12. ragina Komisiją išplėsti vertingas pameistrių judumo programas, pvz., „ErasmusPro“, stiprinant „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir programos „Erasmus+“ sąveiką bei užtikrinant pakankamus išteklius 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu; ragina valstybes nares nustatyti platesnių užmojų tikslą dėl pagal profesinio rengimo ir mokymo programas besimokančių asmenų judumo užsienyje mokymosi tikslais; primena, kad įgyvendinant panašias iniciatyvas pagal programą „ET 2020“ ir programą „Erasmus“ aukštojo mokslo srityje, iki 2020 m. buvo numatyta pasiekti 20 proc. aukštojo mokslo absolventų judumo tikslą; pabrėžia, kad padidėjusios judumo galimybės gali padėti išplėsti pameistrių asmeninių, švietimo ir profesinių ryšių tinklus ir paversti profesinį rengimą ir mokymą patrauklesniu, o ne suvokti jį kaip antrinį pasirinkimą, taip pat išnaudoti judumo teikiamas galimybes profesinio rengimo ir mokymo srityje, nes taip galima prisidėti ir prie būsimos programos „Erasmus+“ sėkmės;

13. ragina Komisiją įtraukti įgūdžių trūkumo rodiklį į socialinių rodiklių suvestinę, atsižvelgiant į Europos socialinių teisių ramsčio tikslus ir jų įgyvendinimą, nes jie gali būti naudingi nacionalinės profesinio rengimo ir mokymo politikos formuotojams nustatant, kokiose srityse reikia dėti daugiau pastangų ir siekti geresnio koordinavimo ES lygmeniu, stebint pokyčius ir pažangą įgūdžių trūkumo šalinimo srityje ir skatinant aukštynkryptę konvergenciją tarp valstybių narių;

14. pabrėžia, kad tikslinės informuotumo didinimo kampanijos ir jaunimui palankūs ryšių kanalai, pvz., socialinė žiniasklaida, gali atlikti lemiamą vaidmenį užmezgant ryšius su jaunimu, kad būtų pagerintas profesinio rengimo ir mokymo įvaizdis ir jis taptų patrauklesnis; pabrėžia, kad mokyklos, ypač pagrindinio ir vidurinio ugdymo, atlieka esminį vaidmenį perduodant informaciją apie profesinio rengimo ir mokymo teikiamas galimybes, didinant profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą ir užtikrinant geresnį jaunų besimokančių asmenų orientavimą šių profesinių galimybių klausimais;

15. ragina valstybes nares ir Komisiją bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais kuriant ES skaitmeninę platformą profesinio rengimo ir mokymo srityje, kaip to prašė daugelis profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir politikos formuotojų neseniai atliktoje ES apklausoje ([18]), kuri turėtų būti kuo skubiau populiarinama; pritaria idėjai, kad tokia platforma galėtų teikti tinklaveikos galimybes ir leistų keistis gerąja patirtimi ir teiktų skaitmeninius sprendimus, be kita ko, mokymuisi darbo vietoje, taip pat visa prieinama mokymosi internetu medžiaga būtų laikoma saugioje, kokybiškoje ir daugiakalbėje aplinkoje; pabrėžia, kad naudojant profesinio rengimo ir mokymo platformą galima susieti profesinės kompetencijos centrų platformas ES lygmeniu; siūlo, kad platforma būtų susieta su ES internetiniu portalu profesinio rengimo ir mokymo srityje, kuriame galėtų dalyvauti suinteresuotieji subjektai, kad būtų užtikrintas didesnis profesinės kompetencijos centrų vykdomos veiklos ir teikiamų paslaugų jų ekosistemoms matomumas, būtų galima parodyti įvairias galimybes, kurias profesinis rengimas ir mokymas gali suteikti besimokantiems asmenims nacionaliniu ir ES lygmenimis, taip pat sustiprinti komunikacijos pastangas ir padidinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą;

16. ragina Komisiją išnagrinėti ES internetinio darbo portalo, skirto mokomosios praktikos ir pameistrystės galimybėms visoje ES, idėją, apjungiant visas panašias esamas ES iniciatyvas, kad jos būtų labiau matomos, išsamesnės ir patogesnės vartotojui; mano, kad ši priemonė, jeigu ji būtų tinkamai viešinama tinkamais kanalais, gali tapti jaunų europiečių, mokslo institucijų ir bendrovių visoje ES ryšių centru; mano, kad portalas galėtų būti susietas su profesiniu rengimu ir mokymu, padėtų nukreipti jaunimo talentus ten, kur jų labiausiai reikia atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, padidintų judumą ES, padėtų spręsti jaunimo nedarbo problemas ir pašalinti esamą ir būsimą įgūdžių trūkumą; mano, kad tokią iniciatyvą būtų galima remti Jaunimo garantijų iniciatyva ir programa „Erasmus+“, siekiant užtikrinti didesnį šių programų poveikį, taip pat ji galėtų papildyti kitas ES iniciatyvas, kaip antai Europos darbo mobilumo portalą (EURES), *Europass* ir būsimą ES profesinio rengimo ir mokymo portalą, ir būtų su jomis susieta;

17. ragina valstybes nares ir Komisiją išanalizuoti ir teikti paramą bei sprendimus dėl profesinio rengimo ir mokymo suinteresuotųjų subjektų prašymų, pateiktų neseniai Komisijos atliktoje ES apklausoje, kuri buvo vykdoma 2020 m. kovo–gegužės mėn., dėl COVID-19 pandemijos keliamų uždavinių ir poveikio profesiniam rengimui ir mokymui; visų pirma, be bendros ES profesinio rengimo ir mokymo platformos sukūrimo, remia virtualiosios realybės modeliavimo sistemų ir kitų skaitmeninių profesinio rengimo ir mokymo priemonių kūrimą pasitelkiant mokslinių tyrimų projektus ir bandomuosius etapus, profesinių internetinių atviruųjų kursų (angl. *vocational online open courses, VOOC*) kūrimą, virtualiuosius Europos projektus, kaip antai „Erasmus virtual“, ES „YouTube“ kanalą apie profesinį rengimą ir mokymą, skirtą plačiajai visuomenei, Europos mokymo savaites, taip pat didesnio lankstumo suteikimą ESF ir būsimam ESF+ ir galimybes finansuoti švietimo technologijas, mokytojų ir instruktorių mokymus bei e. mokymosi įgyvendinimą;

([18]) Komisijos 2020 m. Europos profesinių gebėjimų savaitės apžvalga, 2020 m. lapkričio 9–13 d.

18. pabrėžia, kad profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikimo trikdžiai, kuriuos sukėlė COVID-19 pandemija, turėjo didelį su švietimu susijusį ir socialinį poveikį pagal profesinio rengimo ir mokymo programas besimokantiems asmenims, ypač palankių sąlygų neturintiems besimokantiems asmenims, o tai sukelia didelių sunkumų besimokantiems asmenims, kurie geriausių rezultatų pasiekia tiesiogiai vadovaujant ir dalyvaujant mokytojui; pabrėžia, kad tai turėtų būti laikoma ne tik problema, bet ir unikalia galimybe modernizuoti profesinio rengimo ir mokymo sistemas pasitelkiant technologines inovacijas tokiose srityse kaip virtualioji realybė, dirbtinis intelektas, „Industry 4.0“ ir daiktų internetas, taip pat plačiau naudojantis nuotoliniu mokymusi, mišria pameistryste ir alternatyviu vertinimu; pabrėžia, kad įgyvendinant tokias reformas galiausiai profesinio rengimo ir mokymo sistemos taptų stipresnės, gebėtų geriau reaguoti į pokyčius ir taptų atsparesnės nei prieš COVID-19 krizę, taip pat jos sudarytų besimokantiems asmenims ir darbuotojams galimybes įgyti ateityje naudingų įgūdžių bei paruošti juos būsimam darbui; kartu pažymi, kad pažangūs mokytojų, instruktorių ir mokinių skaitmeniniai įgūdžiai yra pagrindinė kokybiško nuotolinio mokymosi sąlyga;

19. pabrėžia, kad reikia skubiai priimti visas būtinas priemones, kad būtų sumažintas profesinio rengimo ir mokymo programų nebaigusių mokinių skaičius, sustiprintas profesinio rengimo ir mokymo įtraukumas ir kokybė, užtikrintos vienodos galimybės visiems jauniems ir suaugusiems besimokantiems asmenims naudotis kokybiška pameistryste ir teisė į darbdavių rengiamus mokymus visiems darbuotojams bet kokio dydžio ir sektoriaus įmonėse, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ;

20. palankiai vertina idėją plėtoti virtualiojo judumo galimybes, siekiant įveikti COVID-19 apribojimus, ir ragina valstybes nares bei profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjus sudaryti palankesnes sąlygas nuo buvimo vietos nepriklausančiam mokymusi, be kita ko, ir ateityje, suteikiant galimybę atokiose ir kaimo vietovėse ar užsienyje esantiems mokiniams dalyvauti kursuose visoje ES, netaikant buvimo vietos apribojimų, kai tai įmanoma;

21. primena, kad visų svarbių subjektų dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant profesinio mokymo politiką padeda užtikrinti, kad profesinis mokymas atitiktų darbo rinkos įgūdžių poreikius ir padėtų geriau įgyvendinti politiką; todėl ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su visais suinteresuotaisiais subjektais, pvz., socialiniais partneriais, įmonėmis, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, socialinės ekonomikos įmonėmis, kaip antai kooperatyvais ir ne pelno organizacijomis, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjais ir jų asociacijomis, pagal profesinio rengimo ir mokymo programas besimokančiais asmenimis, pagal profesinio rengimo ir mokymo programas besimokančių asmenų sąjungomis, mokslinių tyrimų centrais, pilietinės visuomenės organizacijomis, valstybinėmis ir privačiomis įdarbinimo tarnybomis, orientavimo specialistais ir vietos bei regioninėmis valdžios institucijomis, kad būtų galima užtikrinti koordinavimą ES lygmeniu ir surasti geresnes skirtingų sistemų tarpusavio sąsajas bei keistis geriausia patirtimi; ragina sukurti vietos ekosistemas, įskaitant pirmiau minėtus suinteresuotuosius subjektus, siekiant sustiprinti profesinio rengimo ir mokymo, kaip teigiamo pasirinkimo, kokybę, kiekybę, įtraukumą ir reputaciją; pabrėžia, kad būtina aktyviai skatinti potencialių pareiškėjų įsidarbinimo galimybes, susijusias su profesiniu rengimu ir mokymu, ir nukreipti besimokančius asmenis į sektorius, kuriuose trūksta darbuotojų, turinčių profesinio mokymo kvalifikaciją; pabrėžia, kad labai svarbus glaudus profesinio rengimo ir mokymo bei darbo rinkos ryšys; pabrėžia, kad siūlomi mokymai turėtų atitikti vietos uždavinius ir poreikius;

22. teigia, kad tvirtu švietimo pagrindu, kuriuo mokiniams suteikiama plačių žinių ir pagrindiniai raštingumo, skaičiavimo ir bendravimo įgūdžiai, skaitmeniniai, socialiniai emociniai įgūdžiai, kaip antai kritinio mąstymo, problemų sprendimo ir emocinio intelekto, grindžiamas tolesnis mokymasis ir mokymas darbo vietoje ir tai yra labai svarbu jaunimo ateičiai – tiek kaip profesiniu, tiek asmeniniu aspektu, nes suteikia jiems galimybę prisitaikyti prie kintančių poreikių per visą jų profesinį gyvenimą;

23. pabrėžia, kad reikia nustatyti skaidrią bendrą mikrokredencialų apibrėžtį; mano, kad mikrokredencialai gali tik papildyti visapusiškas kvalifikacijas ir turi būti užtikrinti kokybės atžvilgiu, akredituoti ir grindžiami švietimo vykdymo būdo, vertinimo procedūros ir trukmės standartais; pabrėžia, kad nepaprastai svarbūs gerai apibrėžti mikrokredencialų teikėjų kokybės reikalavimai;

24. primena tikrąją švietimo vertę, kuri yra susijusi ne tik su išsilavinimo vaidmeniu darbo rinkoje; ragina valstybes nares labiau pabrėžti švietimo vaidmenį tenkinant ne tik darbo rinkos poreikius, bet ir atsižvelgiant į žinių bei įgūdžių, kurie skatina asmeninį tobulėjimą, gerovę ir aktyvų pilietiškumą, ugdymą;

25. ragina valstybes nares, dalyvaujant socialiniams partneriams, parengti kokybiškas ir įtraukias profesinio rengimo ir mokymo sistemas ir suaugusiųjų mokymosi politiką, siekiant pagerinti žemos kvalifikacijos suaugusiųjų, tiek darbuotojų, tiek bedarbių, kuriems reikalinga skubi parama, įgūdžius ir gebėjimus, kad jie turėtų galimybę gauti kokybiškas darbo vietas;

26. remia atstovaujamųjų struktūrų, skirtų profesinio rengimo ir mokymo programose dalyvaujantiems asmenims, kūrimą ir skatinimą visais lygmenimis, siekiant suteikti galimybę šiems asmenims pareikšti savo nuomonę valdant profesinio rengimo ir mokymo programas ir taip padėti gerinti profesinio rengimo ir mokymo programų kokybę;

27. pritaria siūlomai profesinės kompetencijos centrų, suburiančių įvairius profesinio rengimo ir mokymo suinteresuotuosius subjektus ir vietos partnerius, plėtrai; pabrėžia, kad tokie centrai gali būti inovacijų, kokybės ir įtraukumo skatinamasis veiksnys, palengvinti keitimąsi gerąja patirtimi, skatinti tarpusavio mokymąsi ir padėti gerinti profesinio mokymo kokybę ir sąlygas visoje ES; ragina valstybes nares užtikrinti intensyvias investicijas į šių centrų ir visų profesinio rengimo ir mokymo institucijų plėtrą ir primena, kad norint skirti paramą profesinės kompetencijos centrams įgyvendinant programą „Erasmus+“ reikia numatyti plačių užmojų programos biudžetą; ragina valstybes nares imtis tolesnių priemonių siekiant suburti ir įtraukti suinteresuotuosius subjektus, kad būtų galima didinti švietimo svarbą ir kokybę šiuose centruose, taip pat geriau derinti įgūdžių pasiūlą ir paklausą bei remti darbdavius ieškant profesinio mokymo infrastruktūros sprendimų; ragina valstybes nares paversti profesinės kompetencijos centrus skatinamuoju veiksniu kuriant bendrą Europos profesinio rengimo ir mokymo kvalifikacijų, mokymo programų ir diplomų sistemą; be to, ragina valstybes nares skatinti regioninio bendradarbiavimo strategijas, kad būtų galima parengti tarpvalstybines programas, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas besimokančių asmenų ir darbuotojų judumui ir pagerinti teritorinį bei regioninį bendradarbiavimą, be kita ko, pasitelkiant Europos kvalifikacijų sandarą;

28. yra tvirtai įsitikinęs, kad visi mokiniai turėtų turėti galimybę mokytis pagal subalansuotas, kruopščiai parengtas ir mąstymo reikalaujančias, žiniomis pagrįstas mokymo programas, nes jos padeda geriausiai pasirengti tiek profesinėms, tiek akademinėms studijoms, užtikrinant, kad jaunuoliai, pasirinkę profesinio rengimo ir mokymo programą, tai darytų savo pasirinkimu arba dėl pašaukimo, o ne dėl menkų pasiekimų ar negebėjimo pasinaudoti kitomis akademinėmis galimybėmis; pabrėžia, kad skaitmeniniai ir žalieji įgūdžiai turėtų būti įtraukti į švietimo programas, pripažįstant, kad jie yra pagrindiniai visų besimokančių asmenų įgūdžiai; primena, jog CEDEFOP teigia, kad pritaikyti mokymo programas, kuriose atsispindėtų aplinkosauginis sąmoningumas bei darnaus vystymosi ir veiklos efektyvumo supratimas, yra geriau nei kurti visiškai naujas mokymo programas;

29. ragina valstybes nares užtikrinti deramą profesinio rengimo ir mokymo politikos finansavimą nacionaliniu ir Europos lygmenimis, siekiant užtikrinti investicijas, kurių reikia norint, kad profesinio rengimo ir mokymo sistemos būtų modernesnės, atsparesnės, patrauklesnės ir įtraukesnės; pabrėžia, kad reikia skirti daugiau lėšų besimokančių asmenų ir mokytojų judumui profesinio rengimo ir mokymo srityje, įskaitant programą „Erasmus+“; ragina valstybes nares sukurti paskatas, kuriomis MVĮ būtų padedama skatinti profesinio rengimo ir mokymo programose dalyvaujančius asmenis įsitraukti į Europos judumo programas; pabrėžia, kad reikia padidinti finansavimą mokymo centrams, siekiant finansuoti specialias grupes, kurioms pavesta praktiškai organizuoti su judumu susijusią veiklą; ragina Komisiją organizuoti ES masto kampaniją, skirtą MVĮ, kuria būtų siekiama pabrėžti atvykstančių ir išvykstančių asmenų profesinio judumo naudą jų klestėjimui;

30. pabrėžia, kad reikia parengti daugiau programų, panašių į „eTwining“ ir Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninių platformų priemonę (EPALE), kurios padeda skatinti tinklaveiką ir bendradarbiavimą tarp mokyklų; primena, kad šie projektai gali padėti įgyvendinti pagrindines mokymo programas ir paskatinti dalyvauti besimokančius asmenis, kurie nebenori mokytis nuotoliniu būdu;

31. ragina valstybes nares ypatingą dėmesį skirti tęstiniam profesinio rengimo ir mokymo mokytojų ir instruktorių mokymui ir profesiniam tobulėjimui, kad jie galėtų įgyvendinti daugiafunkcį savo, kaip švietimo kokybės ir inovacijų skleidėjų, vaidmenį ir pareigas; primena, jog svarbu, kad profesinio rengimo ir mokymo mokytojai turėtų labai gerus skaitmeninius įgūdžius ir tinkamą technologinę įrangą, kad galėtų visapusiškai išnaudoti skaitmeninio švietimo teikiamas galimybes ir padėti mokiniams įgyti žinių, kurių reikia skaitmeninei pertvarkai; pabrėžia, kad filialų ir bendrovių, bendradarbiaujančių profesinio rengimo ir mokymo srityje, atstovai turi turėti pedagoginių gebėjimų; ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo mokytojams būtų sudarytos geresnės galimybės, be kita ko, per visą savo profesinės veiklos laikotarpį vykdyti mokslinius tyrimus, nes tai suteiktų jiems galimybę keistis geriausia patirtimi ir skatinti ją, taip pat padėtų išnaudoti visas Europos mokslinių tyrimų erdvės teikiamas galimybes;

32. ragina valstybes nares skatinti dvejopą profesinio rengimo ir mokymo modelį, kuris padėtų jaunuoliams daug lengviau patekti į darbo rinką, ypač lyginant su bendruoju lavinimu, nes mokymai, kuriais formalusis mokymasis darbo vietoje derinamas su teorija, padeda įgyti sertifikuotų įgūdžių, kurie aktualūs darbdaviams ir gali būti perkeliami į darbo rinką; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia skaitmeninių sprendimų, kuriais galima teigiamai prisidėti prie veiksmingos dvejopos sistemos, teikiamų galimybių;

33. primygtinai ragina valstybes nares, formuojant profesinį rengimą ir mokymą, geriau pasinaudoti žaliųjų darbo vietų plėtra, siekiant parengti aukštos kvalifikacijos pameistrystės programas, kurios padėtų jaunimui įgyti specialių žinių ir gauti specializuotą mokymą, taip pat padėtų spręsti aukšto jaunimo nedarbo lygio problemą;

34. ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas į mokymo ir švietimo sistemas integruoti tvarų vystymąsi, su aplinkos apsauga susijusius įgūdžius ir gebėjimus, visų pirma stiprinant profesinio rengimo ir mokymo sistemas ir skatinant mokslinių tyrimų centrus kurti technologijas, projektus ir patentus ekologiškiems produktams, bendradarbiaujant su naujomis žaliosiomis įmonėmis; skatina mokslinių tyrimų centrus, įmonių tinklus ir specialistus keistis idėjomis; primena gebėjimų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) srityse svarbą ir poreikį užtikrinti, kad daugiau moterų studijuotų MTIM dalykus;

35. ragina valstybes nares tobulinti įgūdžių numatymo sistemas, kad būtų galima geriau įžvelgti vykstančius pokyčius ir gebėjimų poreikius, kad profesinio rengimo ir mokymo sistemos būtų geriau informuojamos apie tai, į kokių įgūdžių lavinimą reikia investuoti ir kokie įgūdžiai lanksčiau pritaikomi reaguojant į darbo rinkos poreikių pokyčius, taip pat kad būtų galima užtikrinti teisę į mokslą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą visiems; pabrėžia, kad profesinis rengimas ir mokymas bus veiksmingesni, jeigu bus grindžiami patikimomis įgūdžių prognozėmis, padedančiomis numatyti ir nustatyti įgūdžių spragas bei pritaikyti profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą programas į ateitį orientuotai darbo rinkai; mano, kad siekiant sumažinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį ir pasenusius įgūdžius, profesinio rengimo ir mokymo programos turėtų būti lankstesnės ir pritaikomos, kad būtų galima prisitaikyti prie darbo rinkos svyravimų ir užtikrinti atsparumą jiems, taip pat sudaryti profesinio rengimo ir mokymo programose dalyvaujančių asmenų pažangaus ir tikslingo orientavimo galimybes, vykdant pirminį mokymą ir suaugusių besimokančių asmenų kvalifikacijos kėlimą;

36. ragina parengti apmokamų mokymosi atostogų politiką, laikantis TDO konvencijos dėl apmokamų mokymosi atostogų, sudarant sąlygas darbuotojams dalyvauti mokymosi programose darbo metu ir nepatirti jokių asmeninių išlaidų, siekiant skatinti mokymąsi visą gyvenimą;

37. ragina valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas drauge su socialiniais partneriais ir mokymo paslaugų teikėjais patvirtinti ir įgyvendinti įgūdžių ugdymo ir poreikių prognozavimo strategijas, kurių tikslas – gerinti bendruosius, sektorinius ir konkrečiai profesijai reikalingus gebėjimus; pažymi, kad šiose strategijose turėtų būti pateiktas nuodugnus darbo vietų, kurios turi būti sukurtos, pobūdžio ir skaičiaus bei reikalingų gebėjimų ir žinių įvertinimas, suteikiantis galimybę prognozuoti ir nustatyti gebėjimų spragas ir tikslines profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą programas, kurios nukreiptos į gebėjimų pasiūlos ir paklausos suderinimą siekiant didinti užimtumą;

38. palankiai vertina raginimą, kad profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjams būtų užtikrintas tam tikras savarankiškumo ir lankstumo lygis, parama ir finansavimas; primena, kad finansinis ir strateginis profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų nepriklausomumas yra svarbus siekiant greitai prisitaikyti prie įgūdžių formavimo poreikių kaitos ir skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos galimybių ir uždavinių; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų kuriant kvalifikuotas mokymo programas sektoriuose, kuriuose trūksta tinkamos darbo jėgos, pvz., sveikatos ir priežiūros sektoriuose, žemės ūkyje, statybose, aplinkosaugos sektoriuje ir žiedinėje ekonomikoje;

39. ragina valstybes nares daugiau dėmesio skirti tam, kad profesinio rengimo ir mokymo sistemos būtų įtraukesnės ir prieinamesnės visiems per visą profesinį gyvenimą, įskaitant pažeidžiamas grupes, tokias kaip neįgalieji, nesimokantis, nedirbantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas, vyresnio amžiaus darbuotojai, ilgalaikiai bedarbiai, žemos kvalifikacijos ir mažai įgūdžių turintys suaugusieji, perkeltieji darbuotojai, mažumos ir etninės grupės, iš migrantų šeimų kilę asmenys, pabėgėliai ir asmenys, turintys mažiau galimybių dėl savo geografinės padėties; ragina imtis konkrečių priemonių siekiant užtikrinti, kad nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esantys asmenys, kurie dažnai patenka į užburtą skurdo ratą, galėtų naudotis profesinio rengimo ir mokymo paslaugomis pagal Europos socialinių teisių ramstį; ragina valstybes nares, kurios patiria demografinį nuosmukį, užtikrinti, kad jaunesni žmonės naudotųsi profesinio rengimo ir mokymo programomis, visų pirma kaip galimybe gauti kokybišką darbą; pabrėžia, kad prevenciniai veiksmai, kaip antai įgūdžių vertinimas, karjera ir profesinis orientavimas, gali padėti sumažinti nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių skaičių ilgesniuoju laikotarpiu ir patenkinti įmonių ir sektorių, kurie kenčia nuo kvalifikuotų darbuotojų trūkumo, poreikius;

2020 m. gruodžio 17 d., ketvirtadienis

40. palankiai vertina pasiūlymą, kad profesinio rengimo ir mokymo sistemos turėtų atlikti vienodai svarbų vaidmenį suaugusiesiems, kuriems reikia nuolatinio kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo; ragina Komisiją laikytis visa apimančio požiūrio į profesinį rengimą ir mokymą bei suaugusiųjų mokymą, apimantį formalųjį, neformalųjį ir savaiminį mokymąsi; ragina valstybes nares didinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą ir prieinamumą suaugusiems besimokantiems asmenims ir kurti tvirtesnius bei glaudesnius suaugusiųjų profesinio rengimo ir mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų mokymosi ryšius ir bendradarbiavimą, siekiant skatinti svarbius įgūdžius, įskaitant gerus bazinius įgūdžius, skaitmeninius, universaliuosius, žaliuosius ir kitus gyvenime reikalingus įgūdžius, kurie sudaro tvirtą atsparumo, galimybių įsidarbinti visą gyvenimą, socialinės įtraukties, aktyvaus pilietiškumo ir asmeninio tobulėjimo pagrindą; pabrėžia, kad pastangos gerinti profesinio rengimo ir mokymo programų įvaizdį ir įtraukumą turi būti derinamos su pastangomis stiprinti jų mokomąją vertę ir didinti pameistrių socialinių ir darbo teisių kokybę bei jas gerbti;

41. pabrėžia, jog svarbu pasiekti kaimo vietovėse ir atokiose srityse gyvenančius žmones ir užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo galimybės taptų lengviau prieinamos ir būtų pritaikytos žmonėms, dirbantiems žemės ūkio, žuvininkystės, miškininkystės ir kitose srityse šiuose regionuose, taip pat padėti jiems įgyti visus būtinus įgūdžius, įskaitant žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius, kad ateityje jie galėtų geriau pasinaudoti žaliosios ir mėlynosios ekonomikos teikiamomis galimybėmis, ir suteikti jiems galimybę reikšmingai prisidėti prie aplinkos išsaugojimo;

42. pabrėžia, kad mokymasis darbo vietoje ir dvejopos profesinio rengimo ir mokymo sistemos skatinimas ir įgyvendinimas turėtų būti naujos programos „Erasmus“ prioritetai;

43. ragina valstybes nares, laikantis ES lyčių lygybės strategijos, toliau spręsti šališkumo tam tikros lyties atžvilgiu ir stereotipinio pasirinkimo pagal tam tikrą lytį problemą, užtikrinant ir skatinant vienodą moterų dalyvavimą profesinio mokymo programose, kuriose paprastai įgyjama tradicinė „vyriška“ profesija, ir vyrų dalyvavimą „moteriškų“ profesijų programose; ragina stiprinti lyčių aspektą siekiant modernizuoti profesinio rengimo ir mokymo sistemas ir padaryti mokymąsi tiek darbo vietoje, tiek už jos ribų prieinamesnį darbuotojoms moterims ir toms moterims, kurios atlieka šeimos priežiūros pareigas, ypač nepakankamai moterims atstovaujamuose sektoriuose, tokiuose kaip skaitmeninis, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) ir žaliasis sektoriai, siekiant kovoti su lyčių segregacija švietimo ir užimtumo srityse bei įveikti lyčių stereotipus;

44. ragina Komisiją ir valstybes nares pereinant prie žaliosios ekonomikos atsižvelgti į moterų ir mergaičių poreikius turėti geresnes mokymosi visą gyvenimą galimybes, ypač srityse, kuriose gali būti sukurta daug naujų žaliųjų darbo vietų, pvz., gamtos mokslų, mokslinių tyrimų, inžinerijos, skaitmeninių technologijų ir naujų technologijų srityse, siekiant sustiprinti moterų padėtį visuomenėje, panaikinti lyčių stereotipus ir suteikti darbo vietų, visapusiškai atitinkančių konkrečius moterų poreikius ir įgūdžius;

45. ragina valstybes nares skatinti dalyvavimą profesinio rengimo ir mokymo programose rengiant kampanijas, kuriose pabrėžiama nauda asmeniui ir darbdaviui, ir teikiant paskatas, įskaitant ilgalaikes paskatas, kad būtų galima padengti kai kurias darbdavių, organizuojančių profesinį mokymą pameistrystės forma, išlaidas; pripažįsta tokių iniciatyvų kaip profesinio mokymo varžybos „WorldSkills“, kurios daro esminę įtaką teigiamam profesinio rengimo ir mokymo įvaizdžiui, naujų darbo vietų kūrimo ir naujų įgūdžių skatinimui, jaunimo pritraukimui siekti karjeros profesinio rengimo ir mokymo srityje, profesinio rengimo ir mokymo sistemų pritaikymui šiuolaikinei ekonomikai, taip pat švietimo, darbdavių ir darbo rinkos atstovų tarpusavio bendradarbiavimo skatinimui;

46. palankiai vertina Europos švietimo erdvės tikslą sukurti tikrą Europos mokymosi erdvę, kurioje kokybiškam ir įtraukiam švietimui ir mokymui jokiu būdu nekliudytų sienos; mano, kad rekomendacija turėtų padėti siekti šio tikslo;

47. palankiai vertina pasiūlymą didinti profesinio rengimo ir mokymo programų lankstumą, naudoti mikrokredencialus ir didinti sąsajas su kitais švietimo sektoriais, nes dėl šio padidėjusio lankstumo profesinio rengimo ir mokymo programas galima pritaikyti prie individualių poreikių, kartu pripažįstant visapusiškas kvalifikacijas; pažymi, kad šia iniciatyva taip pat suteikiama galimybė perkelti mokymosi rezultatus, juos pripažinti ir kaupti; šiuo atžvilgiu pritaria idėjai dėl pagrindinių Europos profesijų profilių ir jų integracijos į „Europass“ platformą, įskaitant būsimas individualiąsias mokymosi sąskaitas, kurios turėtų supaprastinti kvalifikacijų pripažinimą ir judumą; pabrėžia, kad mokymo programose turi būti nustatytas pagrindas, suteikiantis galimybę žmonėms pereiti iš akademinio į profesinį mokymą, taip pat perkelti įgyjamus gebėjimus; pabrėžia, kad kvalifikacijos struktūra turi sudaryti sąlygas palyginamumui; pabrėžia, kad mokymo programose taip pat reikia numatyti būsimas asmens galimybes įsidarbinti prognozuojant įgūdžių poreikius vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu; ragina valstybes nares skatinti tolesnį profesinio rengimo ir mokymo modulių valdymą, siekiant sukurti daugiau sąsajų tarp švietimo ir mokymo sistemų; pabrėžia, kokia svarbi Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET), kuri suteikė galimybę geriau pripažinti judumo laikotarpiais pasiektus mokymosi rezultatus; ragina valstybes nares

apsvarstyti galimybę sukurti profesinio rengimo ir mokymo ECTS mokymosi kreditų sistemą; ragina valstybes nares užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo programos padėtų pagerinti įgūdžių lygį;

48. palankiai vertina Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) bendrąsias nuostatas ir ragina įvertinti jų įgyvendinimą; palankiai vertina tai, kad į rekomendaciją, visų pirma atsižvelgiant į kokybės standartus, yra integruota EQAVET sistema ir jos įgyvendinimo trūkumams šalinti skirti elementai, taip pat įtraukti pagrindiniai ECVET principai, kuriais siekiama remti lankstumą ir judumą ir kurie yra sukurti atsižvelgiant į kitas priemones, kaip antai „Erasmus+“;

49. palankiai vertina visas įmanomas sąveikas ir didesnį profesinio rengimo ir mokymo vaidmenį pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą, atsižvelgiant į jos veiksmingumą supaprastinant perėjimą į darbo rinką jaunuoliams, kuriems kyla nedarbo ir socialinės atskirties rizika;

50. ragina valstybes nares stiprinti kalbų mokymąsi profesinio rengimo ir mokymo sistemose, nes gebėjimų trūkumas šioje srityje yra didelė kliūtis judumui, o geras kelių kalbų mokėjimas teikia pridėtinę vertę darbo rinkose;

51. pabrėžia, kad bet koks profesinio rengimo ir mokymo paslaugų tobulinimas turi būti derinamas su geresne prieiga prie informacijos, konsultacijų ir profesinio orientavimo paslaugų visiems suaugusiems besimokantiems asmenims ir mokiniams nuo ankstyvo amžiaus jiems prieinamu formatu;

52. pabrėžia, kad pameistrystė yra gyvybiškai svarbi profesinio rengimo ir mokymo programų dalis; primygtinai ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti kokybišką, įvairią ir pritaikytą pameistrystę, įskaitant teisingą darbo užmokestį, suderintą su Europos socialinių teisių ramsčio principais, visų pirma teise į sąžiningai ir vienodai sudaromas darbo sąlygas, įskaitant neįgaliųjų poreikiams pritaikytos darbo aplinkos užtikrinimą, taip pat galimybę naudotis socialine apsauga ir mokymu; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją persvarstyti kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinę sistemą; ragina valstybes nares skatinti judumą profesinio rengimo ir mokymo srityje supaprastinant nacionalines administracines sąlygas pagal profesinio rengimo ir mokymo programas besimokantiems užsieniečiams; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis darbo kuriant Europos pameistrystės statutą;

53. pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti, kad rekomendacijos tikslai būtų suderinti su dabartine politika ir teisės aktų sistema, atsižvelgiant į Europos ekonomikos gaivinimo planą, ypač daug dėmesio skiriant investicijoms į įgūdžius, švietimą ir mokymą pasitelkiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę bei iniciatyvą „REACT-ES“, taip pat Europos įgūdžių darbotvarkę, Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, Europos švietimo erdvę, „Erasmus+“ ir Jaunimo garantijų iniciatyvą;

54. pabrėžia, kad būtina pagerinti profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų karjeros stebėseną, nes geresnis supratimas apie jų veiklos efektyvumą darbo rinkoje yra vienas iš pagrindinių būdų įvertinti ir pagerinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę bei jo tinkamumą darbo rinkai, kartu prognozuojant įgūdžių pasiūlą ir paklausą;

55. ragina Komisiją ir valstybes nares padidinti išteklius, skiriamus profesinio rengimo ir mokymo programų skaitmeninimui ir absolventų karjeros stebėsenai;

56. paveda savo Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.